

Riktlinje för kvalitetsregister

Inledning

Nationella riktlinjer för hälso- och sjukvård är ett stöd vid prioriteringar och ger vägledning om vilka behandlingar och metoder som olika verksamheter i vård och omsorg bör satsa resurser på. Vårdgivaren ska säkerställa att verksamhetens hälso- och sjukvårdsarbete följer de nationella riktlinjerna.

Nationella kvalitetsregister är ett system för riskbedömning, uppföljning och utveckling av behandlingsresultat. De innehåller individbaserade uppgifter om behov, insatta åtgärder och resultat inom hälso-och sjukvård och omsorg.

Vårdgivaren ansvarar för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Detta innebär att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten samt ange hur uppgifterna som ingår i arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla samt säkra kvaliteten i verksamheten.

Riktlinjen gäller för

Verksamheter inom äldreomsorgens Vård- och Omsorgsboenden.

Mål

Möjliggöra ett systematiskt och evidensbaserat arbete med förebyggande insatser för den enskilde patienten.

Syfte

Att förhindra uppkomsten av vårdskador hos personer som har en insats av kommunal hälso- och sjukvård och att utveckla det vårdpreventiva arbetssättet. Registren ska användas till att utveckla verksamheterna.

Kvalitetsregister

Alla personer som är 65 år eller äldre och omfattas av det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret inom vård- och omsorgsboenden, inkluderas i arbetssättet Senior alert och BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens).

Kvalitetsregister innehåller individbundna uppgifter om problem och diagnos, insatta åtgärder och resultat. Uppgifterna gör det möjligt att se hur det går för patienten, inte enbart ur hälso- och sjukvårdens och omvårdnadens perspektiv utan även individens.

Det blir tydligt vilka åtgärder och behandlingar som ger bäst resultat och ger verksamheten möjlighet att utveckla vården och omsorgens kvalitet. Vård- och omsorgsboende för äldre ska registrera i kvalitetsregistren, Senior Alert, BPSD-registret och Palliativa registret.

Information och samtycke

I patientdatalagen är det reglerat hur information om en patient får användas och delges mellan olika vårdgivare. Innan registrering i kvalitetsregister kan genomföras ska samtycke inhämtas från patienten. Det innebär att patienten behöver information och därefter inte motsätter sig registrering. Patienten eller närstående kan inte motsätta sig arbetssättet, utan endast registreringen. Om den boende avböjer ska detta respekteras och dokumenteras.

Hälso- och sjukvårdspersonal ska ge patienten anpassad information om syftet med registrering i kvalitetsregistret och vad registreringen innebär för att efterfråga patientens inställning till personuppgiftsbehandling.

När den enskildes inställning inte kan inhämtas behöver hälso- och sjukvårdspersonal ta hjälp av annan information, exempelvis samtal med närstående, god man, förvaltare för att efterhöra vad som är känt om den enskildes inställning. Närstående, god man, förvaltare har ingen formell rätt att besluta i den enskildes ställe men informationen som inhämtas kan vara vägledande. Beslutet dokumenteras i omvårdnadsjournalen.

När inga kända uppgifter kan inhämtas exempelvis när patienten inte har beslutsförmåga, gör hälso- och sjukvårdspersonalen en professionell bedömning av vad som är bäst för den enskilde i frågor som rör vård, behandling och informationshantering. Om det i den professionella bedömningen inte framkommer några uppgifter som talar emot personuppgiftsbehandling i kvalitetsregister dokumenteras detta i omvårdnadsjournalen.

Vilken information som getts och samtycket till respektive register ska specificeras i dokumentationen. Exempelvis samtycker till BPSD/Senior Alert, samtycker inte till BPSD/Senior Alert.

Om en patient godkänner registrering men senare ändrar sig eller om det finns skäl att anta ska personuppgifter i nationella kvalitetsregister snarast utplånas.

Teambaserat arbetssätt

Verksamheterna arbetar teambaserat och är sammansatt av olika professioner. Teamet som helhet har en samlad kompetens som är större än varje enskild delkompetens. I teamet ingår vårdbiträde, undersköterska, sjuksköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut (sjukgymnast), läkare och vid behov även dietist och biståndshandläggare. I teamet ingår även den enskilde patienten och eventuellt närstående.

Ett gemensamt arbetssätt innebär att det är möjligt att följa upp kvaliteten i arbetet systematiskt i verksamheten. Genom att dra lärdom av vad som gått bra och vad som gått mindre bra, kan resultatet visa på vad verksamheten kan utveckla.

Senior Alert

Senior Alert är ett nationellt kvalitetsregister där varje patient registreras och med riskbedömning, vidtagna åtgärder, händelser och uppföljningar inom fall, undernäring, trycksår, munhälsa och blåsdysfunktion.

BPSD-registret

BPSD ger hjälp att strukturera vårdarbetet och minska beteendemässiga symtom vid demenssjukdom och en bemötandeplan tas fram för varje enskild boende. Detta drabbar cirka 90 % med demenssjukdom någon gång.

Svenska palliativa registret

Palliativa registrets huvudsyfte är att mäta hur verksamheter lever upp till definierade kriterier för en god vård i livets slutskede och därigenom stödja ett kontinuerligt förbättringsarbete. Sjuksköterska ska registrera alla dödsfall i Palliativa registret.

Länkar

BPSD-registret, www.bpsd.se/om-bpsd-registret/

Senior Alert, www.senioralert.se/om-senior-alert/

Svenska Palliativa registret, www.palliativregistret.se/

Lagar och dokument som styr arbetet med kvalitetsregister

Edström, A., Svensson, C., & Olsson, J. (2008) Att mäta för att veta. Praktiska råd och tips om mätning och uppföljning i samband med utvecklings- och förbättringsarbete i hälso- och sjukvården. SKL, avdelningen för vård och omsorg, sektionen för informatik och verksamhetsutveckling.

Förordning (1993:876) om medicintekniska produkter

Hälso- och sjukvårdsförordning (2017:80)

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

Lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården

Patientlag (2014:821)

Patientdatalag (2008:355)

Patientsäkerhetsförordning (2010:1369)

Patientsäkerhetslag (2010:659)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för ett systematiskt kvalitetsarbete. (SOSFS 2011:9).

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vårdgivarens systematiska patientsäkerhetsarbete. (HSLF-FS 2017:40).